

Tiltak ved utbrudd

1. Hensikt

Beskytte pasienter og ansatte mot smitteoverføring ved å oppklare og begrense infeksjonsutbrudd. Prosedyren gjelder ved mistenkt eller bekreftet infeksjonsutbrudd. Sikre at ansatte kjenner til hvordan de skal forholde seg når de får mistanke om at et infeksjonsutbrudd foreligger og hvilke tiltak som skal iverksettes for å oppklare og begrense et utbrudd.

2. Ansvar

Den som oppdager eller har mistanke om økt smittefare og/eller infeksjonsutbrudd skal straks varsle leder, ansvarlig sykepleier eller tilsynslegen.

Leder har ansvar for at institusjonen har skriftlige rutiner for oppklaring og begrensning av infeksjonsutbrudd og at disse er gjort kjent.

Leder/ansvarlig sykepleier har ansvar for straks å vurdere risikoen for smitte når man blir varslet om mistanke om økt smittefare og infeksjonsutbrudd. Ved økt smittefare, infeksjonsutbrudd eller mistanke om sådan, skal leder/ansvarlig sykepleier straks sette i gang tiltak som skal hindre spredning av smittestoff.

Alle ansatte har ansvar for lojalt å følge de tiltak som blir iverksatt for å bekjempe et infeksjonsutbrudd.

3. Indikasjon

- Dersom det er en uvanlig opphopning av sykdomstilfeller.
- Dersom det blir funnet et tilfelle av særlig resistent og eller uvanlig mikrobe med stort spredningspotensiale.

4. Generelt

Definisjon utbrudd:

- et antall tilfeller som klart overskrider det man ville forvente av en bestemt sykdom innenfor en avdeling/institusjon i et gitt tidsrom.
- to eller flere tilfeller av samme sykdom med antatt felles kilde.

5. Fremgangsmåte ved mistanke om utbrudd

5.1 Smitteverntiltak

- Iverksett anbefalte smitteverntiltak for syke pasienter umiddelbart og hos pasienter ved eventuelt mistanke om infeksjonssykdom. Se prosedyre for kontaktsmitte og dråpesmitteregime.
- Avgrens det smittsomme området i avdelingen eller boligen, og organiser personalet hensiktsmessig.

5.2 Tidlig varsling

- Meld fra til ledelse og til tilsynslegen.
- Tilsynslege eller leder varsler kommuneoverlege. Avklar hvem som varsler i VESUV.
- Leder, tilsynslege og kommuneoverlege vurderer i samarbeid behov for en arbeidsgruppe for å håndtere utbruddet.
- Ved behov kontaktes smittevernssykepleier ved Smittevernnavdelingen på Sykehuset i Vestfold, telefon: 33 34 34 38
- Det er viktig at alle berørte instanser varsles om mistanken umiddelbart for å sikre en effektiv, koordinert innsats.

Når utbruddet er erkjent varsles kjøkken, fysioterapeuter, vaktmester og renholdstjenesten. Tett samarbeid med renholdstjenesten er spesielt viktig ettersom utbrudd medfører ekstra renhold og utvask av smitterom. Evt. annet personell med direkte tilknytning til avdelingen/institusjonen varsles også.

- Pårørende varsles.
- Kommunikasjon med media: Vær forberedt på at media tar kontakt når det er utbrudd. Fortrinnsvis er det kommuneoverlegen som uttaler seg til media.

5.3 Prøvetaking

- Ta prøve av mistenkte infeksjonsmateriale (f.eks. avføring, oppkast, luftveissekret eller sårsekret)
- Merk rekvisisjonen med «utbrudd» og andre kliniske opplysninger.
- Ved mistanke om næringsmiddelbåret infeksjonsutbrudd skal det tas analyser av næringsmidler, miljø og eventuelle bærere, dette må vurderes av kommunelege i samråd med mattilsynet.

5.4 Kartlegging

Når utbrudd er påvist, undersøker ledelsen i samarbeid kommuneoverlegen følgende:

- Hvilken infeksjon/smittestoff mistenkes, og hvem kan være smitekilden?
- Hvilke symptomer er det, og når startet de? Hvor mange og hvem har blitt syke?
- Hvordan har smitteoverføringen skjedd (smittevei)
- Kartlegg hvilke pasienter og ansatte (evt. andre) som er eksponert for smitte.
- Etabler en logg for kontinuerlig registrering av funn og tiltak. Se tabell lenger ned, Logg ved utbrudd. Det bør i tillegg også skrives en oversikt over hvem som er utbruddsansvarlig og skal følge opp utbruddet. Det bør også lages en kommunikasjonslogg.

5.5 Innskjerp prosedyrer som kan ha betydning for begrensning av utbruddet

- Årvåkenhet for typiske og atypiske symptomer hos pasienter.
- Beskyttelse av de mest sårbare bør vurderes om noen ved institusjonen er særlig utsatt for alvorlig sykdom.
- Gjenta opplæring av ansatte i korrekt bruk av beskyttelsesutstyr iht. basale smittevernrutiner og lokale prosedyrer.
- Dersom man må overføre pasient til annen institusjon/avdeling er det viktig å informere institusjonen/avdelingen om utbruddet, selv om ikke pasienten som skal overflyttes viser symptomer. Vedkommende kan være i inkubasjonsfasen.
- Heng opp en informasjonslapp på døren til avdelingen/institusjonen om smitte, og be besøkende ta kontakt med personalet før de går inn i avdelingen.
- Begrense om mulig undersøkelse og behandling i andre institusjoner.
- Fast personale og ekstravakter bør ikke arbeide på andre institusjoner/avdelinger før utbruddet er over
- Økt renhold og daglig desinfeksjon av kontaktpunkter/flater i avdelingen anbefales. Se *Tabell Desinfeksjonsmidler* for råd til bruk av egnet desinfeksjonsmiddel.
- Det kan være aktuelt å stenge for inntak av nye pasienter og begrense besøk. Dette må vurderes av institusjonsledelsen.

5.6 Evaluering

Etter utbruddet evaluerer ledelsen i samarbeid med kommuneoverlegen hendelsen og effekt av tiltak.

